

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820204615
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3820204615.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti súdu o maloletú H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. F., Ľ. Y. XX/X, v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: matky F. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., S. mieru XXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Michal Vlkolinský, advokát so sídlom Zvolen, Nám. SNP 17/29 a otca K. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. F., Ľ. Y. XX/X, o návrhu navrhovateľov 1/ E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. F., Ľ. Y. XX/X, 2/ E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. F., Ľ. Y. XX/X, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, na odvolanie matky maloletej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 09. júna 2021, č.k. 13P/41/2020-168, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zveril maloletú H. D., nar. XX.XX.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom E. D., nar. XX.XX.XXXX a E. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorí sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú H. v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloletú H. a spravovať jej majetok majú iba v bežných veciach. V prípade, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletej H. v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Výrokom II. matke F. O., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej H. D., nar. XX.XX.XXXX, sumou 100 eur mesačne, ktoré je povinná platiť vždy do posledného dňa mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. otcovi K. D., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej H. D., nar. XX.XX.XXXX, sumou 100 eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do posledného dňa mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Výrokom IV. sa zmenil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 13.03.2019 č. k. 23P/1/2019-60 v časti zverenia a vyživovacej povinnosti k maloletej H. D., nar. XX.XX.XXXX. Výrokom V. zrušil uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 08.10.2020 č. k. 27P/47/2020-28. Výrokom VI. ustálil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovatelia E. a E. D., starí rodičia maloletej, sa podaným návrhom domáhali zverenia maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko im bola maloletá H. dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti na základe neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 08.10.2020 č. k. 27P/47/2020-28, keďže maloletá sa od 30.09.2020 nachádza v ich domácnosti z dôvodu, že matka musela odovzdať byt

a nemala zabezpečené nové bývanie. Matka nevie maloletej zabezpečiť riadnu starostlivosť, nakoľko často ju zanecháva v starostlivosti rôznych ľudí, a to aj nepľnoletých dievčat. Poukázali na to, že u nich má maloletá H. zabezpečené všetko, čo potrebuje, je zdravá, usmiata a veľmi dobre napreduje. Matka maloletej sa vyjadrila k návrhu a žiadala návrh starých rodičov zamietnuť, ponechať maloletú v jej starostlivosti a starým rodičom obmedziť akýkoľvek kontakt s maloletou. Namietala, že starí rodičia chcú maloletú H. odtrhnúť od matky. Uviedla, že sa vzorne starala o maloletú a otec nejavil o maloletú žiaden záujem. Otec maloletej sa k návrhu vyjadril tak, že súhlasil so zverením maloletej H. do starostlivosti starých rodičov, nakoľko matka nemá vytvorené trvalé zázemie pre maloletú dcéru, nemá na maloletú dobrý vplyv a nie je jej dobrým vzorom. Kolízny opatrovník prešetril pomery u starých rodičov a zistil, že maloletá H. má u starých rodičov vytvorené vhodné podmienky a má k starým rodičom vytvorené pozitívne citové väzby. Starí rodičia poukázali na to, že od 30.09.2020 bola matka za maloletou do dňa podania správy (10.12.2020) dvakrát. Starú matku kontaktuje matka maloletej SMS správami a pýta sa na ňu.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že maloletá H. D. pochádza zo spolužitia matky F. O. s otcom K. D.. Maloletá H. bola rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 13.03.2019 č.k. 23P/1/2019-60, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.04.2019, zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platením výživného v sume 50 eur mesačne. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 08.10.2020 č.k. 27P/47/2020-57 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18.11.2020 č.k. 16CoP/32/2020-62, bola maloletá H. dočasne zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/ (starých rodičov maloletej), matka bola zaviazaná platením výživného v rozsahu minimálneho výživného a otec bol zaviazaný platením výživného v sume 50 eur mesačne. V predmetnom konaní bolo osvedčené, že otec maloletej sa o maloletú H. nezaujímal a matka nebola schopná zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú, keď matka zverovala maloletú do starostlivosti iných osôb bez peňazí a osobných vecí maloletej, čím bolo osvedčené, že matka sa o ňu nevie riadne postarať a nevie jej tak zabezpečiť základné potreby. Matka nemala kde bývať, nemala financie na prežitie a tiež o ňu nejavila záujem. Osobnú starostlivosť v čase rozhodovania súdu zabezpečovali starí rodičia zo strany otca. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 10.12.2020, 18.12.2020 a zo dňa 14.04.2021 vyplýva, že maloletá žije spolu s navrhovateľmi v 1/ a 2/ v trojizbovom rodinnom dome vo vlastníctve navrhovateľ. Maloletá spáva s nimi v spálni, kde má vlastnú posteľku. Obaja navrhovatelia pracujú v spoločnosti D. v Bánovciach nad Bebravou. Maloletá H. má k navrhovateľom vytvorené pozitívne citové väzby, v ich prítomnosti bola spokojná, smiala sa. Matka žije v trojizbovom byte spolu so svojou matkou v J.. Jednu izbu obýva matka, kde má posteľ, skriňu, stolík, osobné veci, detskú posteľku a veci maloletej. Byt je primerane udržiavaný v poriadku a čistote. Matka maloletej mesačne platí 150 eur na nájom, 50 eur na stravu a výživné 33 eur na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Matka v spoločnosti D. aktuálne nevykonáva prácu, ale čerpá rodičovskú dovolenku. Brigádnicky si privyrába v spoločnosti IN Industry, s.r.o., kde podľa jej vyjadrení dosahuje čistý príjem vo výške 569 eur mesačne. Otec uviedol, že nemá vytvorené vhodné podmienky, aby sa staral o maloletú, nakoľko býva v garsónke so svojou priateľkou. Uviedol, že má veľa dlhov, ktoré spláca. Otec pracuje rovnako v spoločnosti D. v Bánovciach nad Bebravou, kde dosahuje priemerný čistý príjem vo výške 740 eur mesačne a inú vyživovaciu povinnosť nemá. Výchovu maloletej matkou vníma negatívne, keďže ju považuje za nezodpovednú, často strieda partnerov a bydliská. Súhlasil, aby maloletá bola zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti jeho rodičov.

4. Z výsluchu navrhovateľov súd zistil, že o maloletú sa riadne starajú, zabezpečujú jej stravu, všestranný fyzický a psychický vývin. Uviedli, že matka je nezodpovedná, nevie sa o maloletú riadne postarať, keďže ju opakovane zverovala do starostlivosti cudzích ľudí bez vecí a základných potrieb. Poukázali tiež na to, že sa matka s maloletou často sťahovala a raz bývala na ubytovni, kde maloletú doštípali ploštice. Maloletá mala u matky modriny. S matkou prestali komunikovať po tom, čo zistili, že matka oznámila svojmu bývalému priateľovi, že maloletá zomrela, že ju mal zachytiť vlak, keď bola s navrhovateľom 1/. Matka k tomu uviedla, že len chcela mať pokoj od bývalého priateľa, preto to napísala. Z výsluchu matky súd zistil, že odkedy sa rozišla s otcom maloletej vystriedala bývanie na 7 miestach, pričom teraz býva u svojej matky, ktorá má prenajatý byt v J. za 430 eur mesačne, na ktorý jej matka prispeje 150 eur. Matka maloletej je brigádnicky zamestnaná v spoločnosti IN Industry s.r.o., kde dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 569 eur. Maloletej kupuje veci a darčeky, ktoré má H. uložené u nej. Matka maloletej zisťovala, či by maloletá mohla navštevovať materskú škôlku v J., kde by platila mesačne za stravu 25 eur a 5 eur poplatok. Matka maloletej uviedla, že maloletú nechávala u bývalej manželky svojho otca H. P. len keď to bolo nevyhnutné, keď potrebovala niečo vybaviť alebo bola chorá, či išla pracovať do zahraničia. Z výsluchu otca maloletej súd zistil, že otec nemá vytvorené podmienky, aby mohol zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú. Súhlasil, aby bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých

rodičov, nakoľko matka maloletej nevie riadne zabezpečiť starostlivosť o maloletú. Odkedy začala matka bývať v Žiari nad Hronom odovzdávali maloletú H. starým rodičom rôzne neznáme osoby. Otec maloletej pracuje v spoločnosti D. v Bánovciach nad Bebravou a dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 680 eur. Žije s priateľkou v garsónke, za ktorú mesačne spoločne platia 250 eur, spláca dlh banke po 119 eur mesačne, notebook 30 eur mesačne, paušál 32 eur mesačne, pôžičku zamestnávateľovi po 80 eur mesačne, platí výživné na maloletú vo výške 50 eur. Z výsluchu svedkyne H. P., bývalej družky otca matky maloletej, vyplynulo, že pozná matku maloletej od jej šiestich rokov, kedy sa spolu s jej otcom o ňu starala 10 rokov. Vo februári 2020 prišla za ňou matka maloletej do práce a oznámila jej, že sa sťahuje do Žiaru nad Hronom a svedkyňa súhlasila, že bude matke pomáhať s maloletou. Po dohode s matkou maloletá trávila u svedkyne víkendy, resp. bola u nej aj mesiac, keď matka išla pracovať do zahraničia. Potvrdila, že jej matka dávala maloletú aj bez plienok, či stravy, nakoľko matka nemala financie na zabezpečenie starostlivosti o maloletú. Svedkyňa vadilo, že matka maloletej pri starostlivosti o maloletú mala stále v ruke telefón, ona by sa o dieťa starala inak. Potvrdila, že maloletá bola doštipaná od ploštíc, keď s matkou žili v Penzióne Jadran v Žiari nad Hronom. Uviedla, že maloletá mala stále nejaké modriny a potvrdila, že matka má maloletú veľmi rada, ale má finančné problémy.

5. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vyhovel návrhu, keď záujem maloletej vyžaduje, aby bola maloletá H. zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2/. V konaní bolo preukázané, že otec maloletej v súčasnosti nevie zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú, keď nemá vytvorené podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloletú. Aj matka maloletej v súčasnosti nevie zabezpečovať maloletej riadnu osobnú starostlivosť, keď vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že matka sa neustále sťahuje, niekedy aj do nevhodného prostredia (Penzión Jadran, kde maloletú poštípali ploštice), zveruje maloletú do starostlivosti iných osôb, napr. H. P., z dôvodu, že nemá financie na plienky, či mlieko alebo iné základné potreby pre maloletú. Matka maloletej síce teraz preukázala, že je zamestnaná a má dostatočný príjem na to, aby vedela zabezpečovať starostlivosť o maloletú H., no súd poukázal na to, že ide iba o dohody o vykonaní prác, ktoré sú limitované počtom odpracovaných hodín v roku, ktoré už matka odpracovala. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že matka často dávala maloletú do starostlivosti iných osôb, a to aj bez vážneho dôvodu s tým, že nedokázala svoj program upraviť tak, aby vedela prevziať a zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletú. Súd z vykonaného dokazovania a z celkového vystupovania matky maloletej dospel k názoru, že matka koná v určitých situáciách skratovo, nevyzreto, keď uprednostní vlastný prospech pred riadnym zabezpečením osobnej starostlivosti o maloletú. Na jednej strane prejaví záujem o stretnutie s maloletou a kontaktuje kolízneho opatrovníka, aby jej toto stretnutie umožnil cez starých rodičov, no na druhej strane sa na toto stretnutie nedostaví a ani svoju neprítomnosť ničím relevantným neospravedlní. Rovnako je tomu tak v komunikácii voči starým rodičom, ktorí jej stretnutie s maloletou aj chceli umožniť, no matka sa nedostaví. Nezrelosť matky maloletej súd mal preukázanú aj sms, ktorú matka poslala svojmu bývalému priateľovi, v ktorej mu oznámila, že maloletá zomrela, a preto jej má dať pokoj. Takéto správanie matky je pre súd neakceptovateľné. Zo správy kolízneho opatrovníka a z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloletej je u navrhovateľov 1/ a 2/ dobre, je tam spokojná, má vytvorené s nimi pozitívne citové väzby, rešpektuje ich a v ich starostlivosti napreduje. Navrhovatelia sú fyzické osoby s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorí majú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a majú osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, aby zabezpečovali starostlivosť o maloleté dieťa a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručujú, že budú náhradnú osobnú starostlivosť o maloletú vykonávať v jej záujme. Navrhovatelia sú zároveň starí rodičia maloletej, na ktorých je H. zvyknutá a majú vzájomne vytvorené citové a rodinné väzby. Súd zaviazal matku maloletej na platenie výživného v sume 100 eur mesačne, nakoľko matka inú vyživovaciu povinnosť nemá a dosahuje v súčasnosti dostatočný príjem vo výške 569 eur mesačne a je v jej schopnostiach a možnostiach takéto výživné na maloletú platiť. Otec maloletej súhlasil s náhradnou osobnou starostlivosťou navrhovateľov, ktorí sú jeho rodičia. Otec maloletej je zamestnaný v spoločnosti D., kde dosahuje priemerný čistý mesačný príjem vo výške 740 eur, pričom otec je schopný plniť vyživovaciu povinnosť v sume 100 eur, nakoľko je v jeho schopnostiach a možnostiach takéto výživné na maloletú platiť. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

6. Proti tomuto rozsudku, proti výroku I. o náhradnej osobnej starostlivosti, podala včas odvolanie matka maloletej. Uviedla, že prijaté závery súdu prvej inštancie považuje za nesprávne. Nespochybňuje, že otec maloletej v súčasnosti a ani v čase, kedy spolu žili, nevedel a nevie zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú, pričom jeho súčasný postoj považuje za ľahostajný a nezodpovedný, keď dal prednosť splácaniu spotrebných úverov pred starostlivosťou o maloletú. Záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého matka maloletej nevie zabezpečovať maloletej riadnu starostlivosť, keď sa neustále matka sťahuje,

niekedy aj do nevhodného prostredia, zveruje maloletú do starostlivosti iných osôb, nie je správny a nie je stavom, z ktorého by mal súd vychádzať v čase vydania predmetného rozhodnutia. Ani zo správy kolízneho opatrovníka, ani z dokazovania nevyplývala skutočnosť, že matka je nespôsobilá postarať sa o maloletú. Skutočnosť, že sa matka maloletej neustále sťahuje je len stavom prostredia, ktoré je v Slovenskej republike vytvorené pre mladé rodiny a osamelé matky starajúce sa o maloleté deti. Pri neexistencii finančne primeraného bývania bola matka maloletej nútená hľadať taký nájom, ktorý by dokázala finančne zaplatiť a súčasne na jeho zaplatenie nemusela vynaložiť väčšinu finančných prostriedkov. Matka maloletej v konaní preukázala, že má zabezpečené bývanie pre maloletú, dosahuje príjem zo zamestnania, ktorý je dostatočný na to, aby vedela zabezpečovať starostlivosť o maloletú, pričom súd nehodnotil skutočnosť, že matka má príjem, ale ide o príjem z dohody o vykonaní prác, ktoré sú limitované počtom odpracovaných hodín v roku, ktoré už matka odpracovala. Matka maloletej žila dlhšie obdobie s maloletou sama a keď si potrebovala vybaviť veci na úradoch alebo v meste, tak požiadala niekoho dôveryhodného, aby sa jej o dieťa postaral. Ku koncu septembra 2020 odovzdala maloletú do starostlivosti pani P., ktorú poznala a dôverovala jej a tiež z dôvodu, že nemala finančné prostriedky na starostlivosť o maloletú. Závety súdu o tom, že matka maloletej koná v určitých situáciách skratovo, nevyzrelo, keď uprednostní vlastný prospech pred zabezpečením starostlivosti maloletej a nezrelosť matky vyplývajúca zo sms, ktorú písala bývalému priateľovi, sú závermi predčasnými, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Termíny na stretnutie s maloletou sú zo strany navrhovateľov navrhované len formálne tak, aby vzhľadom na krátkosť času a vzdialenosť bolo stretnutie s maloletou realizované matkou len vo veľmi krátkom čase. Pokiaľ mal súd pochybnosti o zrelosti matky a jej schopnosti starať sa o maloletú, mal nariadiť znalecké dokazovanie, prípadne sa zaoberať aj možnosťou zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti P. O., nar. XX.XX.XXXX. Vzhľadom na uvedené navrhovala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na zverenie maloletej do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov zamietne.

7. Otec maloletej v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky maloletej uviedol, že naďalej trvá na návrhu, aby bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, nakoľko matka nejaví záujem o maloletú, nechodí za maloletou a nemá pre ňu bývanie. Pri spoločnom bývaní s matkou maloletej platil nájom, úver, podieľal sa i na vyživovacej povinnosti kúpou potravín, plienok, oblečenia, keď matka dostala rodičovský príspevok, odišla v piatok a v nedeľu sa vrátila bez peňazí. Keď bolo najhoršie otcovi a matke maloletej pomáhali finančne starí rodičia. Otec maloletej nesúhlasí s tým, aby bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti starej matke P. O., nakoľko nemá k maloletej žiaden citový vzťah. Otec maloletej považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za správny.

8. Navrhovatelia 1/ a 2/ sa písomne vyjadrili k odvolaniu matky maloletej a uviedli, že naďalej trvajú na svojom návrhu. Matka bola za maloletou naposledy dňa 28.02.2021. Písala správy, že príde, ale nestalo sa tak. Dňa 02.10.2020 telefonovala sociálna pracovníčka, že na matku bolo podané oznámenie, že sa o maloletú nestará. Stará matka P. O. vedela, aká je situácia, ale aj tak nejavila záujem o maloletú. Podľa informácií P. O. pracuje v zahraničí na turnusy a o maloletú by sa nedokázala plnohodnotne postarať, nemá s maloletou vybudovaný citový vzťah, nakoľko maloletú videla naposledy pred 2 rokmi. Nakoľko sa P. O. nevedela postarať o svoje deti, boli zverené do starostlivosti starej matky z otcovej strany, a preto by nebolo správne, aby súd zveril maloletú P. O.. Naďalej trvajú na svojom návrhu na zverenie maloletej do ich náhradnej osobnej starostlivosti a na správnosti napadnutého rozhodnutia.

9. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky maloletej uviedol, že zotrváva na svojich ústnych vyjadreniach na pojednávaní dňa 05.05.2021 a dňa 09.06.2021 a tiež na písomných vyjadreniach. Aktuálne zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti nie je v rozpore so záujmom maloletej.

10. Matka maloletej vo vyjadrení uviedla, že vyjadrenie otca považuje za účelové, keď otec maloletej sa v čase ich spoločného spoluzitia nepodieľal žiadnym spôsobom na úhrade nákladov na bývanie, ani na plnení vyživovacej povinnosti a ešte sa matke maloletej vyhrážal a bol uznaný vinným. Z vyjadrenia navrhovateľov tiež nevyplýva skutočnosť, v zmysle ktorého by matka nebola spôsobilá riadne sa starať o maloletú.

11. Navrhovatelia sa písomne vyjadrili k vyjadreniu matky maloletej a tvrdili, že na podnet sociálnej kurately umožnili matke stretávanie sa s maloletou každú párnú nedeľu v ich prítomnosti, pričom do dnešného dňa matka maloletej neprišla. Matka písala, že príde po súdnom pojednávaní, ale nakoniec neprišla, pričom matka vždy len napíše navrhovateľom, či budú doma, že by prišla za maloletou, ale napokon nepríde. Poukázali na komunikáciu matky maloletej a mali za to, že matka nemá snahu stretávať sa s maloletou, uprednostňuje svoje záujmy a nie stretávanie sa s maloletou, preto sa nedokáže plnohodnotne postarať o dcéru. Naďalej trvajú na svojom návrhu.

12. Otec maloletej v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky maloletej uviedol, že matke posielal výživné vo výške 50 eur, dňa 07.10.2019 jej poslal 200 eur na nájom vo Zvolene, v ktorom bývala. To, že sa matke maloletej vyhrážal, bolo len chvíľkové zlyhanie, keď mu matka maloletej ukradla bankomatovú kartu a vybrala z nej hotovosť vo výške 250 eur. Bez vedomia otca maloletej si matka vzala paušál vo výške 30 eur a telefón vo výške 6 eur na jeho meno, ktoré musel mesačne splácať. Matka maloletej nie je schopná plnohodnotne sa starať o maloletú, nakoľko sa pohybuje v spoločnosti nevhodnej pre maloletú. Naďalej trval na návrhu na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľom.

13. Kolízny opatrovník vo vyjadrení uviedol, že zotráva na svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 12.08.2021. Počas výkonu terénnej sociálnej práce a vykonaných pohovoroch s maloletou v domácnosti starých rodičov, ktorá sa realizovala dňa 02.11.2021, doposiaľ neboli zistené nedostatky v starostlivosti o maloletú. Maloletá má v domácnosti starých rodičov vytvorené podmienky pre uspokojovanie svojich potrieb, počas kontaktu prejavovala známky spokojnosti, spontánne komunikovala, avšak o matke odmietala rozprávať. Matke bola opakovane ponúkaná možnosť intervencie na referáte poradensko-psychologických služieb s cieľom stretávania matky s maloletou, pričom sa matka na plánované stretnutie nedostavila, ani svoju neúčasť neospravedlnila.

14. Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote, má predpísané náležitosti, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a 66 CMP prihliadnuc na prípadné vady konania podľa § 67 CMP a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

15. Súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až 194 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

16. Podľa § 45 ods. 1 až 9 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

17. Súd môže teda maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

18. Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov, a musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa.

19. Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môžu mať objektívny, ako aj subjektívny charakter. Pôjde jednak o prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, napríklad z dôvodu ich neprítomnosti či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie, ako aj prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezájmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je inštitútom fakultatívnym, a teda úplne závisí od úvahy súdu, či toto opatrenie považuje za najlepšie a najvhodnejšie pre maloleté dieťa, t.j. či je zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti v záujme maloletého dieťaťa.

20. V preskúmvanej veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa dôsledne riadil vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, riadne zistil skutkový stav veci, pričom nebol dôvod na opakovanie už vykonaného dokazovania ani na jeho doplnenie a správne v konečnom dôsledku rozhodol, keď maloletú H. D., nar. XX.XX.XXXX zveril do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov 1/ E. D. a 2/ E. D., starým rodičom maloletej zo strany otca. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletá H. pochádza z partnerského vzťahu matky F. O. a otca K. D.. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 13.03.2019, č.k. 23P/1/2019-60, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.04.2019, bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné na maloletú vo výške 50 eur mesačne. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 08.10.2020, č.k. 27P/47/2020-57, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18.11.2020, č.k. 16CoP/32/2020-62, maloletá bola dočasne zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom maloletej (navrhovateľom 1/ a 2/), matke maloletej bola uložená povinnosť platiť výživné na maloletú v rozsahu minimálneho výživného a otcovi maloletej bola uložená povinnosť platiť výživné na maloletú vo výške 50 eur mesačne. Zo správ kolízneho opatrovníka zo dňa 10.12.2020 vyplýva, že maloletá sa nachádza v domácnosti starých rodičov (navrhovateľov) od 30.09.2020, obaja starí rodičia pracujú vo firme D. v Bánovciach nad Bebravou s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške od 730 eur do 800 eur, pričom zmeny majú na výmenu, aby sa vždy jeden z nich mohol starať o maloletú. Starí rodičia žijú v rodinnom dome v ich osobnom vlastníctve a maloletá má vlastnú postieľku. V rámci pohovoru s maloletou bolo zistené, že maloletej sa dobre býva u starých rodičov, počas pohovoru bola maloletá spokojná,

usmiata a riadne zaopatrená. Otec maloletej uviedol, že nie je možné z jeho strany zabezpečiť maloletej starostlivosť, nakoľko nemá vytvorené vhodné bytové podmienky pre maloletú, keď býva s priateľkou v garsónke a z finančného hľadiska si nemôže dovoliť väčší byt.

21. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že náhradná osobná starostlivosť bude v najlepšom záujme maloletej, keď súd prihliadol na výsledky vykonaného dokazovania, názor kolízneho opatrovníka, vyjadrenia a výpovede jednotlivých účastníkov konania. V konaní bolo spoľahlivo preukázané, že matka maloletej v súčasnej dobe nevytvára vhodné podmienky pre všestrannú starostlivosť o maloletú, predovšetkým jej nevytvára stabilné rodinné prostredie s pocitom bezpečnosti a istoty. Matka neposkytuje maloletej dostatočnú starostlivosť a zanedbáva svoje rodičovské povinnosti tým, že prenáša svoju starostlivosť o maloletú na iné osoby, často sa sťahuje, nemá zabezpečené vlastné a stabilné bývanie, neprejavuje o maloletú skutočný záujem, nestretáva sa pravidelne s maloletou. Matka s maloletou vystriedala bývanie na rôznych miestach, bývala s maloletou u svojej matky v prenajatom trojizbovom byte, následne striedala nájomné byty, v rozsahu 2 až 3 mesiacov bývala s maloletou na ubytovni v Žiari nad Hronom, odkiaľ bola nútená odísť, nakoľko boli na ubytovni ploštice, maloletá bola doštipaná, pričom po ukončení posledného nájmu matka maloletej nemala zabezpečené žiadne bývanie a maloletú odovzdala do starostlivosti starým rodičom, čo vyplýva z tvrdení navrhovateľov, ale aj z výpovede samotnej matky maloletej na pojednávaní dňa 05.05.2021. Z uvedeného je zrejmé, že matka maloletej nie je schopná zabezpečiť maloletej stále bývanie a zároveň matka nie raz zverila maloletú do starostlivosti iných osôb, napríklad H. P. (partnerke jej otca) alebo starým rodičom maloletej, a to bez základných a nevyhnutných potrieb pre maloletú, nakoľko matka maloletej nemala finančné prostriedky na zabezpečenie potrebnej starostlivosti o maloletú a uvedené konštatovala matka v samotnom odvolaní. Nemožno sa stotožniť s námietkami matky maloletej, že termíny na stretnutie s maloletou boli zo strany navrhovateľov len formálne, aby vzhľadom na vzdialenosť bolo stretnutie realizované len krátko. Navrhovatelia nebránia matke stretávať sa s maloletou a v mesiacoch december 2020, marec 2021 a máj 2021 boli matke maloletej zo strany ÚPSVaR opakovane ponúknuté poradensko-psychologické služby za účelom stretávania sa matky s maloletou, pričom matka maloletej sa bez ospravedlnenia nedostavila na stretávania, čím je zrejmé, že zanedbáva maloletú a nemá záujem o pravidelné stretávanie sa s maloletou. Pokiaľ matka maloletej namietala, že súd sa mohol zaoberať aj možnosťou zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti P. O., jej matky, odvolací súd má za to, že predmetom konania bol návrh E. D. a E. D. o zverenie maloletej do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti a súd tak neskúmal, či sú splnené podmienky a predpoklady na strane P. O. na zverenie maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko v tomto smere nebol podaný návrh. Čo sa týka otca maloletej, nie je v jeho možnostiach zabezpečiť starostlivosť o maloletú, keď býva v garsónke s partnerkou, nemá tak vytvorené vhodné podmienky pre maloletú a nemá finančné prostriedky na zabezpečenie lepšieho bývania. Maloletá sa od septembra 2020 nachádza v domácnosti starých rodičov (navrhovateľov) zo strany otca maloletej, ktorí maloletej zabezpečujú kompletnú osobnú, zdravotnú aj psychickú starostlivosť. Starí rodičia preukázali, že majú vytvorené stabilné rodinné prostredie, žijú v rodinnom dome v ich vlastníctve, kde má maloletá vhodné podmienky a k starým rodičom má vytvorené pozitívne citové väzby. Starí rodičia zabezpečili zaradenie maloletej do materskej školy, zabezpečujú riadnu zdravotnú starostlivosť, riadny psychický a telesný vývin, zároveň osvedčili, že sú riadnou zárukou pre riadny a zdravý vývin maloletej. Sú osobami bezúhonnými, majú riadny príjem a stabilné sociálne zázemie. V situácii, keď matka maloletej nie je schopná zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú, je aj podľa odvolacieho súdu v súlade s najlepším záujmom maloletej, aby bola zverená do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom, v starostlivosti, v ktorej sa maloletá fakticky nachádza od septembra 2020. Toto rozhodnutie by malo matku motivovať k tomu, aby vytvorila pre maloletú vhodné prostredie, v ktorom by maloletá cítila istotu, bezpečie, stabilitu a nemusela by sa maloletá obávať, že opätovne bude musieť zmeniť prostredie, v ktorom si už zvykla, že sa bude musieť znova sťahovať s matkou, že si bude musieť opätovne zvykať na nového partnera svojej matky a podobne. Zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti nemusí byť konečným rozhodnutím, pričom je len na matke maloletej, aby sa v budúcnosti, resp. v nasledujúcom období snažila zabezpečiť všetko potrebné na to, aby mohla zvrátiť dané rozhodnutie a úspešne sa v budúcnosti domáhať opätovného zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti.

22. Aj napriek skutočnosti, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo napadnuté matkou maloletej v celom rozsahu, odvolací súd konštatuje správnosť aj ostatných výrokov rozhodnutia, bez zistenia akýchkoľvek pochybení, kedy súd prvej inštancie zistil skutočný stav veci, vysporiadal s podstatnými námietkami a skutočnosťami, rozhodol v zmysle výsledkov dokazovania a predovšetkým s prihliadnutím na najlepší záujem maloletej. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).